Lausunto työryhmän mietinnöstä; Ihmiskauppadirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpano (VN/33260/2024)

Mietintö on laadittu hallituksen esityksen muotoon. Esityksen mukaisilla ihmiskauppasäännöksen muutoksella ja uudella ihmiskaupan uhrin palvelujen käytön kriminalisoinnilla pyrittäisiin vahvistamaan muun muassa henkilökohtaisen vapauden ja koskemattomuuden suojaa sekä yksityiselämän suojaa.

LAUSUNTO

Liitolla ei ole lausuttavaa itse esityksestä. Haluamme kuitenkin muistuttaa, että myös miehet voivat olla ihmiskaupan uhreja, ja osana ihmiskauppalainsäädännön kehittämistä on siksi huomioitava tematiikan mieserityiset ongelmat.

Miehiin kohdentuu työperäistä hyväksikäyttöä, jolloin miesuhri on saatettu tilanteeseen, jossa hän työskentelee huonommin työehdoin, kuin mihin hänellä olisi lain ja työehtosopimuksen mukaan oikeus.

Miehiin kohdentuu myös rikollisessa toiminnassa hyväksikäyttöä, jolloin miesuhri on painostettu tai pakotettu tekemään rikoksia – esim. omaisuus- tai huumausainerikoksia (näissä tilanteessa uhria ei tulisi lain mukaan rangaista rikoksista, joihin hänet on pakotettu).

Miehiin voi kohdistua myös seksuaalista hyväksikäyttöä, jolloin miesuhria voidaan painostaa myymään seksiä tai hän joutuu alistumaan muunlaiseen seksuaaliseen hyväksikäyttöön.

Miehiä ei välttämättä mielletä mahdollisina ihmiskaupan uhreina samalla tavalla kuin naisia. Tämä johtuu osin siitä, että miesuhreja on osassa kategorioista naisuhreja vähemmän, ja osin siitä, että yhteiskunnallinen diskurssi johtaa aika ajoin miesten kategorisoimiseen niin kutsutuiksi tekijöiksi, ei uhreiksi. Lainsäädännössä ja sen taustoihin ja tulkintaan liittyvissä ohjeistuksissa on tämän takia erikseen nostettava esille ihmiskaupan uhriuden kohdentuminen miehiin.

Oikeusministeriötä lausuntopyynnöstä kiittäen, Helsingissä 18.11.2025

Miesjärjestöjen keskusliitto ry

Miesjärjestöjen keskusliitto ry | Annankatu 16 B 28 | 00120 Helsinki
toimisto@miesjarjestojenkeskusliitto.fi | www.miesjarjestojenkeskusliitto.fi